

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 9C/330/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7612219907
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Gargulová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2015:7612219907.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves samosudkyňa JUDr. Jana Gargulová v právnej veci navrhovateľky Y.. T.Q. I., C.. XX. XX. XXXX, S. P.. B. Č.. X/XX, O. C. A., proti odporkyni B.. B. M., C.. X. XX. XXXX, S. P.. Ľ. Č.. X, O. C. A., právne zastúpenej JUDr. Dášou Bajanovou, advokátkou so sídlom Starosaská č. 3, Spišská Nová Ves, v konaní o určenie neplatnosti závetu takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

Žalobkyňa je **p o v i n n á** zaplatiť žalovanej v prospech jej právnej zástupkyne trovy konania vo výške 582,29 € v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobkyňa je **p o v i n n á** zaplatiť na účet Okresného súdu Spišská Nová Ves z titulu trov preddavkovaných štátom v sume 500 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobkyňa podala návrh, ktorým sa dožadovala určenia, že závet zo dňa 12.6.2012 uzatvorený W.. B. A., nar. XX.X.XXXX, ktorý zomrel dňa XX. X. XXXX a B.. B. M., nar. X. XX. XXXX je neplatný. Návrh odôvodnila tým, že poručiteľ W.. B. A. v závete spísanom dňa 12. 6. 2012 odkázal všetok hnuiteľný a nehnuteľný majetok po svojej smrti žalovanej účastníčke. Pokiaľ sa týka nehnuteľnosti špecifikovala ju ako rodinný dom s. č. XXXX, postavený na pozemku - parc. reg. J.-XXX, druh pozemku zastavené plochy a nádvoria, pozemok - parcela reg. C č. XXX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria vo výmere 370 m2, pozemok parc. reg. C č. XXX, druh pozemku záhrady vo výmere 120 m2, zapísané v LV č. XXX v k. ú. a obci O. C. A.. V návrhu ďalej uviedla, že W.. B. A.Š. ako darca a žalovaná účastníčka ako obdarovaná prevodom spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti podielu 1-ica v pomere k celku nehnuteľnosti a 1/3-ina z 1-ice po zosnulej manželke pani B. A. rod. B. dňa 31. 1. 1932, zomr. X. X. XXXX zaniklo bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, ale tento sa nestal automaticky podielovým spoluvlastníkom oprávnených nakladať s podielom vo veľkosti podielu 1-ica a 1/3-ina z 1-ice v pomere k celku k vyššie špecifikovaným nehnuteľnostiam. Dedičské konanie po neb. matke B. A. sa vedie na Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi pod sp. zn. XD/XX/XXXX a práve predmetom dedičského konania je aj vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov - oboch už nebohých. Poukázala na to, že W.. B. A. nebol v čase uzatvorenia - spísania závetu, osobou spôsobilou na uzatvorenie právneho úkonu, pretože trpel duševnou poruchou, ktorá ho robila pre tento právny úkon neschopným. V čase uzatvorenia - spísania závetu, trpel duševnou poruchou, nebol schopný rozpoznať a pochopiť následky svojho konania. Ide o absolútne neplatný právny úkon a má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti tohto právneho úkonu s tým, že je potrebné vytvoriť právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov a eliminuje sa tým stav ohrozenia jej práva a právnej istoty k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam, resp. sa eliminuje stav ohrozenia jej nároku na dedičský podiel na vyššie uvedených nehnuteľnostiach.

Zároveň uviedla, že dňa 4. 2. 2011 vznikla darovacia zmluva so zmluvou o zriadení vecného bremena uzatvorená vo forme notárskej zápisnice vyhotovenej JUDr. Erikou Lukáčovou - notárkou so sídlom v Levoči pod zn. N XX/XXXX, NZ XXXX/XXXX. V tejto súvislosti podala na Okresnom súde Spišská Nová Ves dňa 28. 3. 2012 žalobu o neplatnosť darovacej zmluvy uzatvorenej medzi W.. B. A. ako darcom a B.. B. M. ako obdarovanou. Rozsudkom č. 11C/25/2012 zo dňa 4. 6. 2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 6. 7. 2012 a vykonateľnosť 10. 7. 2012 v spojení s opravným uznesením č. k. 11C/25/2012-67 zo dňa 13.7.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť 15.8.2012 a vykonateľnosť 19.8.2012 bola darovacia zmluva určená za neplatnú. Súbežne s darovacou zmluvou, ktorá v tom čase bola ešte platná vznikol závet a tak W.. B. A. daroval svoj majetok dvakrát, čo je v rozpore so zákonom. Poukázala na to, že žalovaná zneužíva nepriaznivý zdravotný stav W.. B. A. za účelom získania väčšieho majetkového prospechu. Uviedla, že W.. B. A. sa nedokázal zmieriť s tým, že bol umiestnený žalovanou v Domove dôchodcov, stratil postupne zrak na jedno oko a videl všetko zahmlene, nedokázal si už nič prečítať a nevidel už ani na televíznu obrazovku, nevedel sa sám najesť a napiť, potreboval, aby mu niekto pomohol, pretože sám by to nedokázal a 9 dní po uzatvorení závetu - t. j. 21. 6. 2012 zomrel.

Na pojednávaní zároveň uviedla, že v čase spísania závetu poručiteľ nebol správne orientovaný, mal dekubity v dôsledku čoho bral lieky na utlmenie bolesti. Na oboch listinách - darovacej zmluve i testamente, boli ako svedkovia uvedené osoby, pričom jednou z nich je pani I., ktorá je dlhodobou pacientkou žalovanej. V čase súdneho konania o vyslovenie neplatnosti darovacej zmluvy dňa 17. 1. 2011 bol poručiteľ prítomný na pojednávaní a nevypovedal, že má úmysel všetok majetok darovať žalovanej. Žiadala priznať trovy konania.

Žalovaná s návrhom nesúhlasila. Poukázala na to, že darovacia zmluva bola súdom zrušená 4. 6. 2012 a závet bol spísaný 12.6.2012. Potvrdila, že v tom čase dedičské konanie po neb. mame nebolo ukončené a otec mal záujem na tom, aby žalovaná niečo po ňom nadobudla, pretože si to zaslúži. Požiadal ju, aby šla za notárom, ktorý by spísal závet ešte kým ho vládze podpísať. Dňa 16. 5. 2012 bol otec umiestnený v Domove dôchodcov v O. C. A.. Žalovaná navštívila notára, ktorého informovala o týchto skutočnostiach, pričom notár jej vravel, že najprv sa on osobne skontaktuje s otcom a 12. 6. 2012 otca aj navštívil. V ten deň otca navštívila a otec ju informoval, že má aj svedkov úkonu. Jedným z nich bola sestrička, ktorá ho ošetrovala aj v čase, keď otec bol ešte doma a robila mu opatrovateľku a v období posledného polroka pracovala ako sestrička v domove dôchodcov /pani S./ Druhou bola pani I., ktorá bola práve vtedy otca navštíviť a otec ich obe požiadal, aby mu boli svedkami úkonu. Keď žalovaná otca navštívila už ju otec informoval, že už by malo byť všetko v poriadku, že už je potrebné len zaplatiť notárske poplatky. Otec sa k takémuto kroku rozhodol sám, dobrovoľne. Žalovanú len požiadal, aby oslovila notára. Prehlásila, že v tom čase otec nebral žiadne psychiatrické lieky ani sedatíva. V súvislosti s prijatím do domova dôchodcov sa podrobil psychiatrickému vyšetreniu a predložila o tom nález zo dňa 22. 5. 2012. Potvrdila, že otec v minulosti prekonal cievnu mozgovú príhodu, nebral sedatíva, ani psychiatrické lieky. Dekubity mu vznikli v poslednom týždni života, pretože prestal chodiť. Bol svojprávnym človekom s vysokou inteligenciou v kontakte s ľuďmi. V minulosti bol sudcom. Otca navštevoval pravidelne riaditeľ domova dôchodcov p. Š., s ktorým sa rozprávali aj o politike. Pravidelne ho navštevoval aj lekár domova dôchodcov MUDr. A. a tento lekár vydal potvrdenie o tom, že otec bol na takýto úkon spôsobilý. Poukázala na to, že žalobkyňa nemá vedomosti o poručiteľovi, nejavila o neho záujem a otec dal písomný zákaz lekárom informovať žalobkyňu o jeho zdravotnom stave, o diagnóze i o liečbe a to jednak pre žalobkyňu a jej syna.

Právna zástupkyňa žalovanej zároveň poukázala na to, že darovacia zmluva je dvojstranný právny úkon a závet je jednostranný právny úkon, ktorého právne účinky nastávajú až po smrti poručiteľa a je preto jedno, v akej dobe pred smrťou bol závet spísaný.

Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Spišská Nová Ves XD/XXX/XXXX mal súd preukázané, že dňa 12. 6. 2012 v konaní N XXX/XXXX, NZ XXXX/2012, NCRIs XXXXX/2012 bola spísaná na Notárskom úrade JUDr. Ľubomíra Ondova v Spišskej Novej Vsi - notárom, účastníkom právneho úkonu a svedkami úkonu podpísaná v Domove dôchodcov Brezová ulica 32, Spišská Nová Ves dňa 12. 6. 2012 na základe ktorej W.. B. A. nar. XX. X. XXXX, r. č. XXXXXX/XXX, bytom O. C. Ves, B. XXXX/X ako závetca a vzhľadom k tomu, že účastník pre chorobu nemohol písať, boli prijatí svedkovia úkonu B. S.á, nar. XX. X. XXXX, r. č. XXXXXX/XXXX, bytom Y. XXX a V. I. nar. XX. X. XXXX, r. č. XXXXXX/XXXX, bytom O. C. A., O. XXXX/XX, ktorí svoju totožnosť preukázali zákonným spôsobom - podľa občianskych preukazov, boli podľa vlastného vyjadrenia spôsobilí na právne úkony a účastník právneho úkonu ho požiadal, aby touto formou bol spísaný a vydaný závet. W.. B. A. pri plnom vedomí prehlásil, že pre

prípado jeho smrti všetok svoj hnuiteľný a nehnuteľný majetok , ktorý bude mať ku dňu jeho smrti odkázal svojej dcére B.. B. M. nar. X. XX. XXXX bytom O. C. A., l.X. XX. Tak sa rozhodol preto, že jeho dcéra B. M. sa o neho príkladne stará, navštevuje ho, stará sa o jeho materiálne a duchovné potreby a je mu nápomocná v jeho starobe. Toto je jeho posledná vôľa. Vyhlásil, že je vdovec a má dve deti. Zároveň vyjadril presvedčenie, že jeho druhá dcéra Ing. T. I. bude túto jeho poslednú vôľu rešpektovať. Závet robil slobodne a z vlastného rozhodnutia, pri plnom vedomí a v zdravom duševnom stave, vedomý si právnych následkov spísania závetu, pričom trval na ňom aj po poučení notárom o nárokoch jeho neopomenuteľných dedičov podľa § 479 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého maloletým potomkom sa musí dostať aspoň toľko, koľko robí ich dedičský podiel zo zákona a plnoletým potomkom aspoň toľko, koľko robí 1-ica ich dedičského podielu zo zákona. Pokiaľ tomu závet odporuje, je v tejto časti neplatný ak nedošlo k vydedeniu uvedených potomkov. Závetca zobral na vedomie poučenie, že je povinný oznámiť notárovi prípadnú zmenu priezviska, alebo trvalého bydliska, tiež zobral na vedomie poučenie podľa § 480 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa závet zrušuje neskorším platným závetom, pokiaľ popri ňom nemôže obstáť alebo odvolaním závetu, odvolanie musí mať formu aká je potrebná pre závet.

Účastník vyhlásil, že jeho vôľa pri tomto právnom úkone bola slobodná, vážna, určitá a zrozumiteľná, neuskutočnil ho v tiesni ani za nápadne nevýhodných podmienok. Závet bol napísaný a účastníkom podpísaný dňa 12. 6. 2012. O tomto právnom úkone notár notársku zápisnicu napísal, účastníkov prečítal a vysvetlil, tento ju schválil výslovne prehlásením, že s obsahom zápisnice súhlasí a na znak súhlasu ju pred notárom dňa 12. 6. 2012 vlastnoručne podpísal.

Svedkovia úkonu vyhlásili, že boli prítomní pri vyššie uvedenom prejave vôle účastníka, o tom, čo sa má pojať do zápisnice, pri prečítaní zápisnice a jej schválení účastníkom, v záujme ktorého boli pribratí. Dňa 21. 6. 2012 W.. B. A. zomrel.

Súd si pripojil spis Okresného súdu Spišská Nová Ves XXC/XX/XXXX a zistil, že na Okresný súd Spišská Nová Ves dňa 28. 3. 2012 napadla žaloba o určenie neplatnosti darovacej zmluvy. Rozsudkom z č. I. 53 zo dňa 4. júna 2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 6. 7. 2012 v spojení s opravným uznesením z č. I. 67 zo dňa 13. 7. 2012 (právoplatným 15.8.2012 a vykonateľným dňa 19.8.2012), a nadobudol vykonateľnosť 10. 7. 2012, súd určil, že darovacia zmluva spolu so zmluvou o zriadení vecného bremena uzatvorená vo forme notárskej zápisnice zo dňa 4. 2. 2011 spísanou JUDr. Erikou Lukáčovou - notárkou so sídlom v Levoči pod sp. zn. N XX/XXXX, NZ XXXX/XXXX medzi žalovaným v I./rade ako darcom - W.. B. A. a žalovanou v 2./rade B.. B. M. - ako obdarovanou, ktorej predmetom bol prevod spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1-ica v pomere k celku k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX v k. ú. B. O. C. A. a to k rodinnému domu s. č. XXXX postavenému na pozemku - parc. reg. C č. XXX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, k pozemku parc. reg. C č. XXX, druh pozemku: zastavané plochy a nádvoria vo výške 370 m² a k pozemku parc. reg. C č. XXX, druh pozemku: záhrady vo výmere 120 m² a zriadenie vecného bremena bezplatného doživotného užívania, resp. bývania v týchto nehnuteľnostiach, ktoré tvoria predmet daru, je neplatná.

Súd vo veci vypočul svedkov:

Y. Š. Š., riaditeľ Domova dôchodcov, S. XX, O. C. A. vypovedal, že v tejto funkcii pôsobí od 1. 3. 2010. Pamätá si na prijímateľa sociálnych služieb ich zariadenia p. W.. A., a tento klient bol v ich zariadení umiestnený krátku dobu zrejme na jar 2012. W.. A. prijímal ako štandardného klienta a vnímal ho štandardným spôsobom. Spolu sa vedeli porozprávať o politike, o jeho práci, o ktorej rád rozprával. Po určitej dobe ho navštívil na izbe, stretával ho na chodbe a uviedol, že na návštevy za ním chodili obe dcéry, ktoré inak nepozná. Podľa jeho vedomosti žalovaná chodievala za ním viackrát na návštevu a zároveň uviedol, že W.. A. požiadal o ochranu svojich osobných údajov vo vzťahu k svojej druhej dcére - žalobkyni a k jej synovi. Tiež uviedol, že W.. A. zomrel v ústavnom zariadení po hospitalizácii v nemocnici v O. C. A.. V ich zariadení bol hospitalizovaný necelé dva mesiace a svedok sa nevedel súdu vyjadriť, kedy s ním naposledy pred úmrtím komunikoval. Ich zariadenie nemá svojho lekára a ako Domov dôchodcov neposkytujú ani ambulantnú starostlivosť, ale niektorí ich klienti, pokiaľ majú záujem, svoju zdravotnú dokumentáciu odovzdávajú B.. A., ktorý navštevuje ich zariadenie a má vyhradené priestory, v ktorých poskytuje pacientom zdravotnú starostlivosť. Či sa tak stalo aj v súvislosti s poručiteľom, sa svedok nevedel vyjadriť. Vo vzťahu k duševnému zdraviu poručiteľa svedok uviedol, že poručiteľ reagoval štandardným spôsobom primeraným veku, t. j. pamätal si a rozprával ohľadne skutočnosti v súvislosti s výkonom svojej práce. Rozprávali sa spolu o politickom dianí a poručiteľ registroval aktuálne dianie napr. voľby. Spolu sa rozprávali aj o právnikoch, ktorých spoločne poznali. Ich zariadenie nie je

špecializované zariadenie pre pacientov trpiacich na demenciu alebo Alzhaimera, ale keď sa stane, že majú aj takýchto pacientov, týchto umiestnia osobitne, aby iných klientov nevyrušovali. V tejto súvislosti dodal, že W.. A. bol umiestnený na štandardnom oddelení. K skutočnosti, či W.. A. mal dekubity, príp. bol dehydrovaný alebo podvyživený, svedok nemal vedomosť. Jeho výpoveď sa v spise nachádza na č.l. 82-83.

Svedok W.. L. L., notár, ktorý spisoval testament a ktorý na požiadanie súdu predložil zo svojho spisu - zo zbierky notárskych zápisníc originál notárskej zápisnice N XXX/XXXX, NZ XXXXX/XXXX, NCRIs/XXXXX/XXXX, ktorá bola spísaná na Notárskom úrade v Spišskej Novej Vsi, Letná 41 dňa 12. 6. 2012 notárom W.. L. L.. Po porovnaní s odpisom nachádzajúcim sa v spise XD/XXX/XXXX, XDnot/XXX/XXXX na č. l. 16 -17 súd skonštatoval, že originál notárskej zápisnice je totožný s odpisom nachádzajúcim sa v citovanom pripojenom dedičskom spise.

Vyjadril sa, že prv než pristúpi k samotnému aktu spísania notárskej zápisnice, preberie so závetcom jeho požiadavku, teda prejav jeho vôle. Spíše sa s ním listina na notárskom úrade, prípadne ak sa nemôže dostať na Notársky úrad, dostaví sa notár za takýmto účastníkom, pričom po spísaní listiny obsah doslovne prečíta, vysvetlí obsah a následky takéhoto úkonu a až po vyhlásení, že si je závetca vedomý následkov takéhoto úkonu, podpíše zápisnicu. Pri osobách ktoré nevedia písať a čítať sa podľa zákona vyžaduje účasť svedkov, pričom sa to nevzťahuje na neschopnosť podpísať sa samotným závetcom. Dôležitá je prejavovaná vôľa závetcu, pričom svedkovia úkonu musia byť prítomní pri čítaní zápisnice, pri vyjadrení vôle závetcu a pri jeho podpise. V tomto prípade jednoznačne prehlásil, že sa tak stalo.

V danom prípade šlo o pacienta vo vyššom veku, pričom notár nemá oprávnenie posudzovať jeho spôsobilosť na právne úkony. Preto pokiaľ závetca je hospitalizovaný v nemocnici alebo Domove dôchodcov, túto skutočnosť si odkonzultuje s jeho ošetrovujúcim lekárom. Vždy však so závetcom komunikuje, aby pochybnosti tohto druhu vylúčil. Netýka sa to len náležitosti prejavu vôle v danom záвете, ale pýtam sa aj na dátum narodenia, prípadne inej okolnosti z jeho života, aby vylúčil demenciu resp. iné náležitosti zdravotného stavu, ktoré by mohli ovplyvniť spísanie závetu. V danom prípade sa nevedel vyjadriť, s kým komunikoval ohľadne zdravotného stavu a ak by som aj vedel, vzhľadom na zákonom uloženú povinnosť mlčanlivosti by sa nemohol vyjadriť. Bližšie by sa k tomu mohli vyjadriť svedkovia úkonu. Trval na tom, že z jeho strany dodržaný všeobecný postup. Troch svedkov ako svedkov úkonu nepriberal, pretože ak sa závet robí formou notárskej zápisnice, priberajú sa svedkovia úkonu len vtedy, pokiaľ osoba nevie čítať alebo písať a ide o celkovo dvoch svedkov úkonu.

Pred spísaním notárskej zápisnice vždy musí komunikovať so závetcom najmenej dvakrát, pričom najprv musí zistiť obsah jeho vôle, tento naštýlizuje do zápisnice, ktorá nie vo forme predtlačenej formulára, a až potom po spísaní notárskej zápisnice závetcu oboznámi s jeho obsahom. Aj v tomto prípade potvrdil, že k dvom stretnutiam došlo. (č.l. 84-85)

Svedkyňa V. I. sa s W.. A.L. poznala už dávno a poznali sa s ním aj jej rodičia. Bývali na jednej ulici. Pri ceste do garáže sa zvykli pristaviť, porozprávať a chodievali k ním domov na návštevu i za života pani A.. Jej manžel a W.. A. pracovali na železnici, takže sa mali o čom spolu porozprávať a rozprávali sa aj o politike.

Svedkom úkonu pri spisovaní závetu sa stala tak, že W.. A. chodila navštevovať i do domova dôchodcov a to i 3 - 4 krát do týždňa. Robievala mu spoločnosť a keď bolo treba, aj ho nakrmila. O tom, aby sa stala svedkom úkonu, ju požiadal sám W.. A., pretože opakovane jej povedal, že chce dať svoj majetok žalovanej, ktorá sa o neho starala, naproti tomu žalobkyňa k nemu nechodievala. Chcel dedičstvo preto darovať žalovanej. Kedy sa tak vyjadril, presne nevedela uviesť, avšak vypovedala, že o tejto vôli porúčiteľ hovoril veľa krát. Nešlo teda o jeho prvé rozhodnutie vo veci. Naposledy ho bola navštíviť deň pred jeho smrťou a nezaznamenala ani vtedy na ňom psychické zmeny, vyjadroval sa plynulo, vedel jej poradiť aj ohľadom právnych záležitostiach a pamätal sa aj na veci, o ktorých sa spolu rozprávali pri poslednej návšteve - teda pred dvoma dňami. Kedy bol spisovaný závet, sa nevedela vyjadriť, ale k spisovaniu závetu došlo v Domove dôchodcov v jeho izbe. V izbe W.. A. bola prítomná svedkyňa, prišiel JUDr. L., ktorý sa s W.. A. rozprávali o tom, čo W.. A. v záвете chce mať a W.. A. spomínal ešte nejaké paragrafy JUDr. Vojtáš teda prejavoval svoju vôľu. Svedkyňa na to odišla z izby s tým, že pritom nemusím byť prítomná. následne ju W.. A. zavolať, pričom W.. L. odišiel a W.. A. jej povedal, že notár sa vráti, že spisuje závet, aby zostala, že zostane za svedka úkonu. Keď W.. L. prišiel, prečítal závet, svedkyňa ešte podala okuliare W.. A., ktorý si závet prezrel ešte raz a podpísal ho. Potvrdila, že tam bola ešte jedna pani, ktorá W.. A. chodila opatrovať domov a pracuje v Domove dôchodcov. Nepamätala si, či aj ona bola prítomná aj pri čítaní závetu. Potvrdila, že W.. L. prečítal závet. Nevedela sa vyjadriť, či

poskytol W.. A. vysvetlenia k nemu, asi nie, pretože už predtým sa dohodli na tom, čo má byť v záвете uvedené. Po prečítaní sa závet podpísal a potvrdila, že W.. A. jej povedal, že chce dať celý svoj majetok žalovanej účastníčke.

Svoj vzťah k porúčiteľovi popísala tak, že sa nedá presne vyjadriť, či bola rodinnou priateľkou rodičov účastníkov. Navštevovali ich, avšak keď porúčiteľ ovdovel, bola mu blízka v tom, že ho chodievala navštíviť, jej návšteve sa potešil, lebo ostával sám. Trápilo ho, že ho žalobkyňa nenavštevovala. Keď k nemu prišla, išla za psom, nie za W.. A. a on svedkyňa povedal, že sa žalobkyňa na neho nahnevala, pričom svedkyňa nezisťovala dôvod. W.. A. však potreboval pomoc a svedkyňa mu ju poskytla. Stalo sa, že aj v sobotu večer o 21, 00 hod. , resp. aj cez týždeň ju W.. A. zavolať, aby ho navštívila, že sa mu nechce spať. K skutočnosti, či celé víkendy W.. A. trávil sám, sa svedkyňa vyjadrila, že sa tak nestalo, lebo dcéra žalovanej - vnučka a žalovaná mu nosievali obedy. Tiež vypovedala, že keď svedkyňa bola u neho na návšteve a W.. A. sa nevedel dočkať, kedy mu obed donesú a v zapätí 10 - 15 minút mu obed doniesli. Žalobkyňa W.. A. nenavštevovala.

Pacientkou B.. M. a jej manžela je od roku 1982. Potvrdila, že bola svedkom úkonu aj pri darovacej zmluve, ale vylúčila, aby mala akýkoľvek záujem na tom, aby žalovaná (žalobkyňou označená ako ošetrujúca lekárka svedkyne) nadobudla majetok.

K duševnému stavu závetcu ku dňu spísania závetu sa vyjadrila tak, že so závetcom komunikovala tak, ako komunikovala so súdom či účastníkmi konania. Jediným jeho obmedzením bolo to, že bol na vozíku a sa ťažko pohyboval. Dokonca bol schopný sa aj sám najesť, ale dobre mu spravilo, keď ho nakrmila. Komunikoval normálne, komunikovali navzájom, boli spolu na balkóne a W.. A. sa svedkyne pýtal aj na jej deti a manžela - č.l. 85-87 spisu.

Svedok B.. M. A. vypovedal, že t. č. nebohý W.. A., prišiel do domova dôchodcov dňa 17. 5. 2012 po tom, čo bol prepustený z oddelenia dlhodobo chorých. Svedok si prezrel jeho zdravotnú dokumentáciu a vyšetрил ho dňa 28. 5. 2012. Naposledy bol s ním v kontakte dňa 12. 6. 2012, kedy mu predpisoval lieky a nariadil odstránenie katétra. Následne pacient skolaboval a bol premiestnený na ARO.

Počas týchto vyšetrení s W.. A. komunikoval. Prehlásil, že bol plne orientovaný, bol síce nervóznejší, psychický problém však nemal. Q.. A. bol po opakovaných porážkach, bol telesne postihnutý ale duševne bol orientovaný. Denné vizity v domove dôchodcov nevykonáva, pretože domov dôchodcov nie je nemocnica. Dochádza k pacientom len na základe privolania, teda tak, ako keby pacienta navštívil doma. Potvrdil, že je síce pravdou, že MUDr. N. vo svojom stanovisku k umiestneniu W.. A. do domova dôchodcov uviedol vo vzťahu k W.. A. senilné zmeny osobnosti, avšak je to bežný jav po porážke. Každé ťažšie ochorenie človeka poznačí. Nevedel sa vyjadriť, aké lieky W.. A. užíval, avšak to boli lieky súvisiace s liečením srdca, pretože W.. A. bol po infarkte a aj lieky na liečbu arterosklerózy. Pokiaľ sa týka psychického zdravia, pacientov v Domove dôchodcov navštevuje buď B.P.. I.L. alebo Q.. N.. V danom prípade nemal vedomosť, či niektorý z týchto lekárov W.. A. navštevoval. Jeho výpoveď sa v spise nachádza na č.l. 117-118.

Svedkyňa B. S. sa pamätala na klienta domova dôchodcov W.. A. a uviedla, že bol v pohode, bežne komunikoval, bavil sa, smial sa a vedel vyprávať aj vtipy. Poznali sa a navštevovala ho aj doma. Potvrdila, že bola svedkom úkonu, a to spisovania závetu. V tejto súvislosti ju W.. A. poprosil, aby sa stala svedkom, pričom ráno ju požiadal, že ju chce za svedka pre dedičské konanie, na čo mu odpovedala, že ona s tým nemá problém. Vtedy sa spisovala závet. Povedal jej, že príde pán notár spísať závet a chcel vyslovene túto svedkyňu, aby bola pri tomto úkone. Samotný závet sa podpisoval poobede, bol tam notár, nejaká pani na ktorú si nepamätala a uviedla, že bol prečítaný závet. Pán A. všetkému porozumel, podpísal. Podpísali sme to aj oni - svedkovia a svedkyňa z miestnosti odišla. Svedkyňou úkonu bola len pri tomto úkone. Potvrdila, že bola i pri udelení plnej moci pre JUDr. Bajanovú v dedičskom konaní, to ale so závetom nesúviselo. Nebohý W.. A. si vyslovene želal túto svedkyňu, ktorá vypovedala, že si ho vážila ako človeka a on si vážil ju a preto si želal, aby aj pri tomto úkone bola ako svedok. Uviedla, že chodila do domácnosti nebohého W.. A. opatrovať domov na zástup počas celého leta, pričom nevedela svedkyňa uviesť, o ktorý rok šlo a potvrdila, že chodila tam celé leto, každý deň, pričom svedkyňa žalobkyňu videla len jedenkrát. Q.. A. v Domove dôchodcov navštevovala žalovaná každý deň. Počas jej služieb nikoho iného, kto by chodil na návštevy za W.. A., nevidela a táto svedkyňa W.. A. osobne opatrovala. S W.. A. navzájom komunikovali o bežných veciach a o živote, pričom medzi tým aj žartoval - povedal svedkyňa, že keď ju vidí, tak sa cíti ešte lepšie. Naposledy sa rozprávala s pánom A. pri spisovaní závetu, lebo ona medzitým aj dovolenkovala (výpoveď sa nachádza na č.l. 118 spisu).

Žalobkyňa predložila do spisu aj lekárske správy, ktoré mal k dispozícii znalec pri podaní znaleckého posudku.

Na posúdenie spôsobilosti poručiteľa na právne úkony súd nariadil znalecké dokazovanie. Znalec MUDr. Peter Šarišský podal znalecký posudok č. X/XXXX a podľa záveru mal súd preukázané, že poručiteľ W. B. A. bol ku dňu spísania závetu t. j. k 12. 6. 2012 spôsobilý na právne úkony v plnom rozsahu. Súd zároveň tohto znalca dopytal na pojednávaní, ktorému súd umožnil oboznámiť sa s kompletnou zdravotnou dokumentáciou poručiteľa a po oboznámení sa s jej obsahom znalec prehlásil, že nenašiel žiadne skutočnosti, ktoré by zmenili záver jeho písomne podaného posudku. Vypovedal, že W. B. A. bol somaticky chorý, v dokumentácii sa nachádzajú správy od neurológa, avšak v žiadnej z nich vo vzťahu k poručiteľovi nie je uvedený dementný syndróm. V karte sa nachádzajú takisto správy z dvoch psychiatrických vyšetrení u MUDr. N. a psychiater uvádzal, že pacient je fyziologicky senilný - to znamená šlo o normálnu starobu a nebola zaznamenaná senilita z psychiatrického hľadiska bez potreby psychofarmatologickej liečby. Podľa žiadnej zo správ nebolo zistené, že poručiteľ mal halucinácie, bludy, nebola zaznamenaná porucha myslenia, vnímania. Vo vzťahu k zaznamenatej emočnej labilita sa u pacienta zaznamenáva znížený psychický výkon, často pacient pociťuje duševnú vyčerpanosť, učenie nového je zložité a prežíva to ako namáhavé, ale žiaden z uvedených príznakov nie je tak závažný, aby oprávňoval na diagnózu demencie alebo delíria, t. j. zmätenosti. Lieky, ktoré poručiteľ bral, neboli na demenciu ale na podpornú liečbu mozgových funkcií. Aj keď bol poručiteľ liečený na dekubity, tieto lieky nemajú vplyv na psychický stav. Zo zdravotnej dokumentácie poručiteľa nevyplýva, žeby bral sedatíva. Lieky na dekubity nemajú vplyv na spôsobilosť na právne úkony.

Podľa § 80 písm. c) O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Podľa § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej OZ) neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony.

Po vykonanom dokazovaní mal súd preukázané, že návrh žalobkyne nie je opodstatnený.

Je nesporné, že poručiteľ W. B. A. spísal dňa 12.6.2012 závet, ktorým pre prípad svojej smrti všetok svoj hnutelný a nehnuteľný majetok, ktorým bude disponovať ku dňu jeho smrti, odkázal žalovanej účastníčke po poučení notárom o nárokoch jeho neopomenuteľných dedičov podľa § 479 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého maloletým potomkom sa musí dostať aspoň toľko, koľko robí ich dedičský podiel zo zákona a plnoletým potomkom aspoň toľko, koľko robí 1-ica ich dedičského podielu zo zákona -pokiaľ tomu závet odporuje, je v tejto časti neplatný ak nedošlo k vydedeniu uvedených potomkov.

Tiež je nesporné, že poručiteľ zomrel dňa 21.6.2012.

V prvom rade skúmal súd existencie naliehavého právneho záujmu.

Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacieho návrhu musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov. Záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu predpokladá posúdenie, či podaný určovací návrh je vhodným (správne zvoleným a prípustným) procesným nástrojom ochrany jeho práva alebo návrhom, ktorý spornosť neodstraňuje a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať ešte iné konanie. Ak žalobca neosvedčí svoj naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie určovacieho návrhu. Pokiaľ preto súd dospeje k záveru, že ten-ktorý určovací návrh nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení spôsobilým alebo prípustným prostriedkom ochrany práva, zamietne návrh bez toho, aby sa zaoberal meritom veci.

O naliehavý právny záujem môže ísť zásadne len vtedy, ak by bez súdom vyslovenia určenia, že právny vzťah alebo právo existuje, bolo buď ohrozené právo žalobcu, alebo by sa jeho právne postavenie stalo neistým, čo znamená, že u žalobcu musí ísť o právo alebo právny vzťah existujúci a takú jeho procesnú alebo hmotnoprávnu situáciu, v ktorej by objektívne už v existujúcom právnom vzťahu mohol byť ohrozený, prípadne pre svoje neisté postavenie by mohol byť vystavený konkrétnej ujme. Naliehavý právny záujem musí existovať v čase rozhodovania súdu.

V tejto súvislosti súd podotýka, že v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 1 Cdo 28/2007 zo dňa 28. februára 2008 určovaciu žalobu možno požiť ako doplnok žaloby na plnenie, aby bolo možné poskytnúť aj nepriamu ochranu právnym pomerom tam, kde sú ohrozené. Určovacou žalobou sa navrhovateľ nedomáha prisúdenia plnia, nedomáha sa teda vydania exekučného titulu, ale jeho zámerom je, aby súd v rozsudku ustálil, že určité právo či právny vzťah existuje alebo neexistuje. Navrhovateľ podaním určovacej žaloby vyjadruje, že mu k ochrane práva postačí len jeho určenie - danie mu istoty práva. Požadované určenie sa pritom nemôže týkať existencie alebo neexistencie samotnej právnej skutočnosti, ale len práva alebo právneho vzťahu (judikatúra túto zásadu sčasti modifikovala). Určovacie žaloby majú preventívnu funkciu, smerujú k tomu, aby sa porušeniu práva v budúcnosti predišlo. Z tohto dôvodu žaloba na určenie nie je spravidla opodstatnená tam, kde je možné domáhať sa ochrany žalobou na plnenie. Právo (právny vzťah), existenciu alebo neexistenciu ktorého určovací výrok vyslovuje, je týmto výrokom vždy určené len vo vzťahu k prítomnosti. Ako uvádza judikatúra (porovnaj dôvody v rozsudkoch Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. 4. 1985 sp. zn. 2 Cz 18/85, z 26. 8. 1993 sp. zn. 1 Cdo 76/93, z 24. 3. 1997 sp. zn. 2 Cdo 135/96), rozsudkom nemožno zásadne určiť existenciu (prípadne neexistenciu) právneho vzťahu alebo práva za dobu minulú. Výrok rozsudku aj v konaní o určovacej žalobe musí zodpovedať právnemu vzťahu, resp. právu v prítomnom čase, t.j. v čase vyhlásenia rozsudku (podľa § 154 ods. 1 O.s.p. je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia).

V danom prípade sa súd stotožnil s tvrdením žalobkyne o tom, že existuje naliehavý právny záujem na určovacej žalobe, pretože bez tohto určenia by sa právne postavenie žalobkyne - ako spoludedičky po poručiťovi W.. B. A. stalo neistým a nejedná sa o určenie právneho stavu za dobu minulú.

Žalobkyňa namietala neplatnosť právneho úkonu - závetu poručiťľa podpísaného dňa 12.6.2012 z dôvodu duševnej poruchy poručiťľa, ktorá ho robila pre úkon nespôsobilým s poukazom na to, že poručiťľ nevedel rozpoznať a pochopiť následky konania.

Podľa § 7 ods. 1 - prvá veta OZ spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením.

Spôsobilosť na právne úkony nemá

1. maloletá osoba v zmysle § 9,
2. osoba, ktorá bola obmedzená v spôsobilosti na právne úkony v rozsahu, ktorý je uvedený v súdnom rozhodnutí a ktorý treba v každom konkrétnom prípade preukazovať výlučne obsahom výroku rozsudku,
3. osoba, ktorá bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu. Aj v tomto prípade sa vychádza z výroku právoplatného súdneho rozhodnutia.

Nedostatok spôsobilosti na právne úkony v jednotlivom prípade však môže byť dôsledkom duševnej poruchy, pre ktorú je určitá osoba nespôsobilá len na práve urobený právny úkon. Takéto posudzovanie spôsobilosti na právne úkony sa však nevyklučuje ani v širšom rozsahu (napr. osoba konajúca v duševnej poruche uzavrie viac kúpnych zmlúv, okrem toho urobí právny úkon darovania, a pod.). V tomto prípade sa nevyžaduje súdne rozhodnutie o obmedzení alebo pozbavení spôsobilosti na právne úkony. Stačí dôkaz o tom, že osoba konala v duševnej poruche. Duševná porucha sa musí zistiť v súlade s poznatkami príslušných vedných disciplín (z odboru zdravotníctva, z odvetvia psychiatrie, patopsychológie a pod.) a musí sa viazať na okamih urobenia právneho úkonu. Je už vecou konkrétneho posúdenia, či osoba konala v prechodnej alebo trvalej duševnej poruche.

So zreteľom na to, že postačuje aj prechodná duševná choroba, pozornosť treba venovať aj tomu, či osoba konajúca v duševnej poruche v konkrétnom prípade nemala tzv. jasný okamih (dilucida intervalla). Aj táto významná skutková okolnosť sa musí preukazovať obdobným spôsobom ako pri dokazovaní (prechodnej) duševnej poruchy. Treba však pripomenúť, že jasné okamihy nemajú nijaký právny význam pre konanie osoby, ktorá bola pozbavená alebo obmedzená v spôsobilosti na právne úkony súdnym rozhodnutím.

Nedostatok spôsobilosti na právne úkony (judikovanej alebo faktickej) v dôsledku duševnej poruchy je dôvodom absolútnej neplatnosti právneho úkonu.

Na posúdenie dostatku/nedostatku spôsobilosti na právne úkony poručiťľa pri spisovaní a podpisovaní závetu súd vykonal rozsiahle dokazovanie.

Vypočul svedkov - ošetrujúceho lekára poručiťa z obdobia jeho pobytu v domove dôchodcov - MUDr. M. A., Y. Š. Š. - riaditeľa domova dôchodcov, JUDr. Ľ. L. - notára, ktorý spisoval závet, V. I. a B. S. - obe svedkyne úkonu pri prejave vôle poručiťa, obsahu zápisnice jej prečítaní a schválení poručiťom a všetci sa jednoznačne vyjadrili v tom zmysle, že poručiť bol orientovaný, zaujímal sa o dianie okolo seba, reagoval štandardným spôsobom primeraným jeho veku a hoci bol po opakovaných porážkach, bol duševne orientovaný, pričom svedkovia MUDr. M. A., JUDr. Ľ. L., V. I. a B. S.Ž. s poručiťom boli bezprostredne v deň, kedy došlo k spisovaniu závetu.

Týmto dôkazom nasvedčujú i listiny - správy psychiatra o duševnom stave poručiťa.

Napokon v tomto duchu jednoznačne vyznieva i záver znaleckého posudku MUDr. Š. č. XXX/XXXX o tom, že poručiť W. B. A., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX, bol ku dňu spísaniu závetu, t.j. 12.6.2012, spôsobilý na právne úkony. V tejto súvislosti súd považuje za potrebné dodať, že účastníci záver znaleckého posudku nenapadli a nespochybnili.

Znalec na pojednávaní zotrval na záveroch svojho znaleckého posudku a po tom, čo sa oboznámil s zdravotnou dokumentáciou W. B. A., ktorú predložila žalovaná (ošetrujúca lekárka W. B. A.), znalec prehlásil, že nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by zmenili záver jeho posudku. Zároveň skonštatoval, že žalobkyňou namietané skutočnosti - liečba poručiťa v súvislosti s jeho dekubitmi, nemala vplyv spôsobilosť na právne úkony poručiťa.

Súd tak hodnotiac dôkazy - každý jednotlivito a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti v zmysle ustanovenia § 132 O.s.p. dospel k záveru, poručiť W. B. A., bol ku dňu spísaniu závetu, t.j. 12.6.2012, spôsobilý na právne úkony.

K tvrdeniu žalobkyne o tom, že nebolo vysporiadané BSM u rodičov účastníkov, a teda poručiť nevlastnil žiaden majetok a nemohol žalovanej zanechať v závete ku dnu smrti nič odkázať, súd považuje za potrebné poukázať na to, že trvanie bezpodielového spoluvlastníctva je zásadne viazané na trvanie manželstva. Smrťou jedného z manželov bezpodielové spoluvlastníctvo zaniká, nezaniká však majetok tvoriaci predmet bezpodielového spoluvlastníctva a bezpodielové spoluvlastníctvo je potrebné vyporiadať v zmysle § 149 OZ.

Podľa § 21 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine manželstvo zaniká smrťou alebo vyhlásením jedného z manželov za mŕtveho.

Podľa § 148 ods. 1 OZ zánikom manželstva zanikne i bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, a to ku všetkým veciam, ktoré ho tvoria.

To znamená, že v dôsledku smrti jedného z manželov (v tomto prípade manželky poručiťa) došlo k zániku ich bezpodielového spoluvlastníctva, nie však k zániku vlastníctva, ktoré tvorilo premet ich bezpodielového spoluvlastníctva.

I pre prípad, že by zo strany poručiťa došlo k spísaniu závetu za trvania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (t.j. za života manželky poručiťa), avšak bez súhlasu manželky poručiťa týkajúceho sa majetku, ktorý bol v ich bezpodielovom spoluvlastníctve, nespôsobiloby to neplatnosť závetu (viď rozhodnutie Mestského súdu Praha 11 Co 454/1984 zo dňa. 2.1.1985).

Na základe týchto skutočností súd návrh žalobkyne zamietol ako nedôvodný, konštatujúc, že žalobkyňa v tomto konaní neunesla dôkazné bremeno.

Na pojednávaní zároveň žalobkyňa zároveň rozšírila dôvod neplatnosti právneho úkonu z formálnych dôvodov písanej notárskej zápisnice vrátane počtu svedkov úkonu pri spísaní testamentu.

K tomu súd dodáva, že v zmysle Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 297/2012-47 zo dňa 24. apríla 2013 posúdenie platnosti závetu z hľadiska jeho formálnych náležitostí je otázkou právneho posúdenia veci, ktoré v zmysle § 175k ods. 1 a 2 O.s.p. prináleží posudzovať v dedičskom konaní a pre konanie o neplatnosť závetu je vymedzený okruh súdu zisťovanie platnosti závetu s ohľadom na spôsobilosť poručiťa na spísanie (podpísanie) závetu.

Z týchto dôvodov sa súd týmito námietkami žalobkyne neoberal a tiež z týchto dôvodov jej návrhy na doplnenie dokazovania prednesené na pojednávaní dňa 20.5.2015 zamietol. Toto zamietnutie sa týka i jej návrhu - predvolania JUDr. L. na pojednávanie a ním predloženie originálu závetu zo dňa 12.6.2012 - podľa jej podania z č.l. 193, pretože tieto dôkazy vykonal súd už na č.l. 83-85 spisu - dňa 25.9.2013.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p. V konaní bola úspešná žalovaná účastníčka, ktorej vznikli trovy právneho zastúpenia vo výške 582,29 eur podľa vyčíslenia jej právnej zástupkyne v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. - za 5 úkonov po 60,07 eur (prevzatie a príprava zastúpenia, vyjadrenie k návrhu, účasť na pojednávaní dňa 12. 6. 2013, 25. 9. 2013, 8. 11. 2013) a dva úkony po 64,53 eur (vyjadrenie k znaleckému posudku a účasť na pojednávaní dňa 20. 5. 2012), k tomu 5 krát režijný paušál po 7,81 eur a dva krát režijný paušál po 8,39 eur. Spolu to činí 485,24 eur, k tomu 20 % DPH vo výške 97,05 eur, celkovo 582,29 eur.

Súd tieto vyčíslené trovy právneho zastúpenia vyhodnotil ako dôvodné a zároveň súd nezistil dôvody pre aplikáciu ustanovenia § 150 O.s.p.

O trovách štátu rozhodol súd podľa § 148 ods. 1 O.s.p. Zo štátnych prostriedkov na účely znaleckého dokazovania bolo vyplatených 500€. U žalobkyne súd nezistil predpoklady pre oslobodenie od ich platenia, preto ju ako neúspešnú účastníčku zaviazal na ich úhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/95 Z.z., ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.